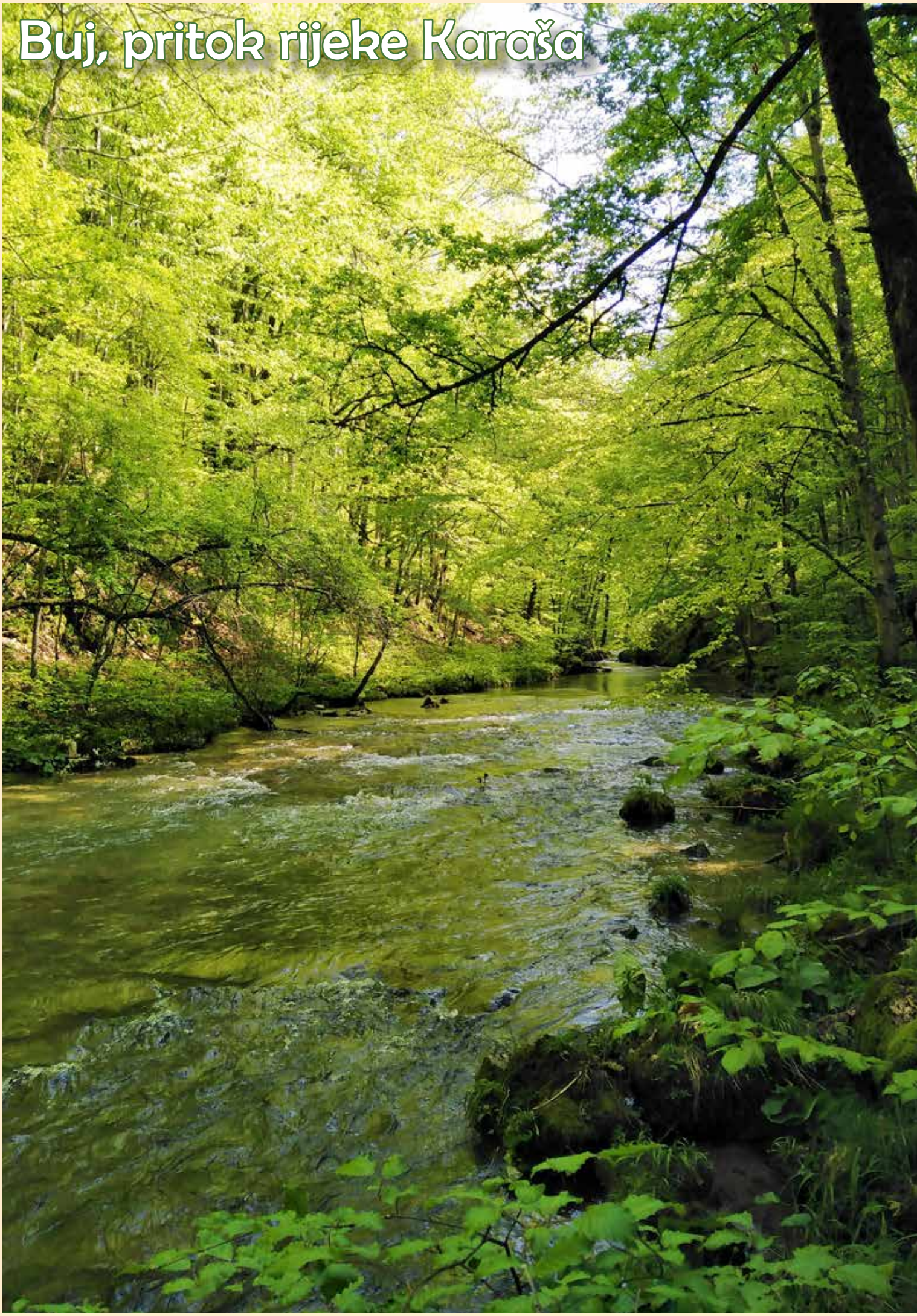

Buj, pritok rijeke Karaša

Godina: XXVI Broj: 165. Svibanj 2019. / Anul: XXVI Nr.: 165 Mai 2019

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 6

DRŽAVNA OLIMPIJADA...

STR. / PAG. 8-10

KARAŠEVSKE ŽUPE...

STR. / PAG. 14

SUMMIT U SIBIU...

IX. ZEMALJSKA KONFERENCIJA ZHR-A

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 07.06.2019, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef:
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Maria GIURCHIȚA

Colaboratori:
Maria LAȚCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Marija ĐURKIĆA

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela;
Petar Miloš

Tehnoredaktor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 23.06.2019, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

IX. KONFERENCIJA ZAJEDNIŠTVA HRVATA	STR. 3
GOVORI NA IX. KONFERENCIJI	STR. 4-5
OLIMPIJADA U GRADU POEZIJE I KULTURE	STR. 6-7
INTERVJUI SA ŽUPNICIMA: PETAR REBEDŽILA,	
PETAR DOBRA I MARJAN TJINKUL	STR. 8-10
CROATIA I VOINȚA U FINALU KUPA	STR. 11
PE APE SĂLBATICE!	STR. 12
“PRIMĂVARA CULTURALĂ GERMANĂ	
LA REȘIȚA”	STR. 13
SUMMIT EUROPSKE UNIJE U SIBIU	STR. 14
IN MEMORIAM: DRAGUTIN ROSANDIĆ	STR. 15

IN MEMORIAM: DRAGUTIN ROSANDIĆ

Hrvatski filolog Dragutin Rosandić, vodeći metodičar nastave hrvatskog jezika, preminuo je u nedjelju 5. svibnja 2019. u Zagrebu u 89. godini života.

Prof. dr. sc. Rosandić osnivač je Katedre za metodiku hrvatskoga jezika, prve katedre za metodiku na Sveučilištu u Zagrebu, i njezin predstojnik do odlaska u mirovinu 2000. godine. Desetljećima je svojim znanstvenim, stručnim i praktičnim pristupom motivirao savjestan, svestran, angažiran i human pedagoški rad. Zagovarao je razvoj i osuvremenjivanje metodike, interdisciplinarnost i stručnost u pristupu nastavi i kurikularnoj reformi. Njegova monografija “Metodika književnog odgoja”, pojavljuje se kao obvezna literatura za studij metodike na domaćim i stranim sveučilištima, te je u Sloveniji korištena kao polazište za reformu tamošnjeg školstva. Bio je i gost-predavač u Švedskoj, Mađarskoj, Njemačkoj i Austriji.

Dragutin Rosandić diplomirao je na Filozofskom fakultetu uz Zagrebu 1954. godine hrvatski i ruski jezik, a doktorirao 1965. godine temom o pripovjednoj prozi Vjenceslava Novaka. Bio je dvije godine asistent na Katedri za noviju hrvatsku književnost (1962.-1964.), a 30. svibnja 1968. je utemeljio Katedru za metodiku nastave hrvatskog jezika i književnosti, prvu takvu na Sveučilištu u Zagrebu. To je povijesni datum jer je to prva katedra metodike ne samo hrvatskoga jezika, nego metodike uopće, i ne samo u Zagrebu i u Hrvatskoj, nego i u ondašnjoj Jugoslaviji. Utemeljitelj je znanstvene metodike koja je uključena u studentske programe i na ostalim nastavničkim fakultetima u Hrvatskoj, a 1973. pokrenuo je i poslijediplomski studij iz meto-

dike nastave jezika i književnosti. Desetljećima je kao autor ili koautor bio među najplodonosnijim piscima srednjoškolskih udžbenika hrvatskog jezika i književnosti i priručnika za nastavnike.

Kao učitelj hrvatskog jezika u Osnovnoj školi u Zlataru objavio je 1950. godine svoj prvi stručni rad koji je najavio njegovu metodičku usmjerenost. Godine 1954. postao je profesorom Varaždinske gimnazije i pokrenuo istraživačke projekte o stjecanju estetske kompetencije u nastavi književnosti. Bio je profesor klasične gimnazije u Zagrebu i pisac mnogih udžbenika (Pristup književnom djelu, 1962., i drugih) koji su popraćeni i priručnikom za nastavnike. To je označilo početak novog metodičkog sustava koji postavlja književno djelo u središte nastavnog procesa i uvodi učenika u literarno-estetsku komunikaciju.

Dolaskom na Filozofski fakultet ostvaruje obuhvatan znanstveno-istraživački rad u povijesti hrvatske književnosti. Uz mentorstvo akademika Ive Frangeša uključio se u projekt Znanost o književnosti Šenoina doba. Drugi njegov znanstveni projekt bio je posvećen Miroslavu Krleži kojim je pripremio građu za Krležin zbornik u povodu književnikove sedamdesete godišnjice života i pedesete godišnjice njegova književnoga rada.

Dvojici jezikoslovnih velikana s Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu koji su nas napustili ove go-

dine, prof. dr. Marku Samardžiji, voditelju katedre za Hrvatski standardni jezik, i prof. dr. Bruni Siliću, voditelju katedre za Osnove teorije jezika, pridružio se i utemeljitelj katedre za metodiku hrvatskog jezika i književnosti Dragutin Rosandić, veliki profesor hrvatskog jezika, učitelj učitelja (kako je naslovljena knjiga o njemu iz 2010. godine). Bio je nadasve dobar čovjek, koji je svojim znanjem pomogao mnoge, pa tako i studente hrvatske nacionalnosti iz Rumunjske koji su devedesetih godina prošlog stoljeća studirali Kroatistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Ispraćaj profesora Rosandića održan je u četvrtak 9. svibnja u 12:50 sati na Krematoriju gradskog groblja Mirogoj.

Ivan Dobra

SUMMIT EUROPSKE UNIJE U SIBIU

U transilvanijskom gradu Sibiu održan je veoma značajan summit čelnika Europske unije.

Čelnici 27 zemalja članica završili su u četvrtak 9. svibnja neformalni summit u transilvanijskom gradu Sibiuu na kojem su prihvatili deklaraciju u kojoj ističu da će održati jedinstvo bloka, njegove principe demokracije i vladavine prava i načelo pravičnosti, te da će štititi svoje građane.

U deklaraciji su iznijeli deset zavjeta: da će braniti jednu i cjelovitu Europe, pokazati jedinstvo i solidarnost u dobru i u zlu, uvijek nastojati doći do zajedničkih rješenja, čuvati europski način života, demokraciju i vladavinu prava, nastojati postići rezultate u područjima koja su važna za građane, držati se načela pravednosti bilo da je riječ o tržištu rada, blagostanju, gospodarstvu ili digitalnoj transformaciji, osigurati potrebne alate i sredstva za ispunjenje ambicija i ciljeva, osigurati budućnost za nove naraštaje Europljana, investirati u mlade, štititi građane koristeći svoju "meku i tvrdu moć" u suradnji

s međunarodnim partnerima te da će Europa biti odgovoran globalni lider u razvijanju međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, u čuvanju okoliša i borbi protiv klimatskih promjena.

"Potvrđujemo naše uvjerenje da smo, kada smo ujedinjeni, snažniji u sve nestabilnijem i izazovnijem svijetu. Preuzimamo odgovornost da kao lideri učinimo našu Uniju snažnijom i našu budućnost svjetlijom i istodobno potvrđujemo europsku perspektivu ostalih europskih država. Stoga danas jednoglasno prihvaćamo 10 zavjeta koji će nam pomoći da preuzmemo tu odgovornost", kaže se u nacrtu deklaracije.

Na veoma značajnom summitu čelnika Europske unije sudjelovao je i premijer R. Hrvatske Andrej Plenković. Između ostalog, hrvatski premijer je u Sibiu otvorio pitanje potpore s europske razine zemljama koje imaju negativni prirodni priraštaj, među kojima je i Hrvatska, a ta je njegova intervencija naišla na dobar odjek.

"Postoji sedam, osam zemalja članica koje imaju negativan prirodni priraštaj i među ko-

jima je i Hrvatska. U strateškoj agendi za predstojeće razdoblje, o čijem se nacrtu razgovaralo na summitu, ima jedan dio koji se odnosi na zapošljavanje, socijalna prava i socijalne mjere. Mi smo u tom kontekstu sugerirali da se u daljnjoj elaboraciji vodi računa o mogućim potporama s razine EU-a procesu demografske revitalizacije kao komplementarnim mjerama koje se poduzimaju na nacionalnoj razini", rekao je Plenković novinarima nakon summita.

Donald Tusk, predsjednik Europskog vijeća, poslao je na kraju summita poruku na rumunjskom jeziku:

"Želio bih zahvaliti predsjedniku Johannisu na veoma dobroj organizaciji summita u Sibiuu. Kad smo se sreli u siječnju, na samom startu predsjedavanja Rumunjske, govorio sam iz srca o Rumunjskoj jer sam uvjeren da ste izuzetni. Organizirali ste izuzetan summit. Možete biti ponosni s vašim radom isto kao što je Europa ponosna s vama. Naprosto sam se zaljubio u Sibiu, cijela Europa se zaljubila u vas".

Ivan Dobra

IX. KONFERENCIJA ZAJEDNIŠTVA HRVATA

U subotu 18. svibnja održana je 9. Konferencija Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Deveta redovna Zemaljska konferencija Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj započela je svečano, intoniranjem državnih himni Hrvatske, Rumunjske i Europske unije, odnosno Lijepom našom, Deșteaptă-te române i Ode an die Freunde te minutom šutnje u počast svim poginulim, ubijenim i nestalim pripadnicima krimejskih Tatara u genocidu iz 1944. godine.

Za vrijeme konferencije

Delegatima iz obje karaševske općine, Rekaša i Tirola, brojnim pozvanicima i visokim dužnosnicima iz rumunjskog političkog života poželio je dobrodošlicu na otvaranju zasjedanja predsjednik organizacije Slobodan Gera, a zatim su pozdravne govore uputili župan Karaš-severinske županije Matei Lupu, zastupnica makedonske manjine Venera Popescu, prorektor Sveučilišta Eftimie Murgu Paul Chioncel, predsjednik UDMR u Ričici Mihaly Balint te Aledin Amet, državni tajnik u Odjelu za međuetničke odnose Rumunjske vlade. Oni su u svojim govorima naglasili, između ostalog, zalaganje Zajedništva Hrvata za sačuvanje i promoviranje tradicija karaševskih i tamiških Hrvata putem raznih kulturno-umjetničkih, športskih i drugih manifestacija.

Kada je riječ o radu rukovodstva ZHR'-a između dvije Konferencije, od 4. svibnja 2015. god. do 18. svibnja 2019. god., predsjednik Gera

je ocijenio da u tom vremenskom razdoblju, iz aspekta uspješnosti, postoje dva bitno različita perioda. Prvi, manje uspješan, traje od 4. lipnja 2015. do 13. listopada 2016., a to je period kad je novoizabrano rukovodstvo na 8. Konferenciji bilo prisiljeno djelovati izvana radi sudskih procesa koje je protiv njega pokrenuo bivši predsjednik, navodeći, uglavnom, nelegalnost spomenute Konferencije, dok drugi period traje od 13. listopada 2016. pa sve do 18. svibnja

2019. odnosno od trenutka kad je donešena konačna sudska odluka koja je priznala legalnost 8. Konferencije i novoizabranog rukovodstva implicitno. Samo u prošloj godini, primjerice, Zajedništvo Hrvata je organiziralo otprilike devedeset akcija raznog karaktera.

Novi četverogodišnji mandat na čelu Zajedništva Hrvata primio je Slobodan Gera nakon što su ga delegati prisutni na Konferenciji

tajnim glasovanjem jednoglasno votirali za funkciju predsjednika. Za funkciju generalnog tajnika organizacije ponovno je izabran prof. Đuređ Jankov, a funkcije potpredsjednika Zajedništva, odlučili su delegati tajnim glasovanjem, obavljat će u sljedećem periodu Ivan Frana i Petar Lugožan. Koordinacijski odbor, ustrojstvo koje će do sljedeće Konferencije poduzimati odluke o svim važnim problemima djelovanja Zajedništva, ima relativno nov izgled nakon ulaska u ovo rukovodeće tijelo pet novih članova. Na konstitutivnom sastanku novoizabranog Koordinacijskog odbora odabrane su i predstavljene nove radne komisije ovoga tijela. Konferencija je, također, odobrila i neke važne statutarne promjene i dopune koje bi trebale doprinijeti učinkovitijem i kvalitetnijem radu organizacije te usvojila okvirni plan predsjednika Gere u kojemu su određeni najvažniji ciljevi djelovanja organizacije za sljedeće četiri godine.

Ivan Dobra

GOVORI NA 9. KONFERENCIJI:

Matei Lupu, župan Karaš-severinske županije:

U prvom redu vam zahvaljujem na pozivu, čast mi je odgovoriti vašemu pozivu, gospodine predsjedniče, i mogu vam reći da institucija župana ima izuzetno dobre odnose sa Zajedništvom Hrvata u Rumunjskoj, veoma bliske odnose. Danas vam zahvaljujem na suradnji koju smo imali u županiji Karaš-severin. U ovim posebnim trenucima, sada kada se održava Nacionalna konferencija, razumio sam da se to događa jednom u četiri godine, ja vam želim puno uspjeha i sreće u daljnjem radu. Mogu vam reći u ime institucije koju predstavljam i u moje osobno da će odnosi ostati isto toliko bliski toliko sa ZHR-om, koliko i s vama, gospodine predsjedniče, zato što mi već sada imamo jako bliske odnose.

Još vam jednom zahvaljujem na pozivu, želim vam sreću i neka Bog pomogne da i u budućnosti budete isto toliko djelotvorni i bliski ljudima koje predstavljate, da razvijemo sva područja gdje žive stanovnici hrvatskog porijekla i da stignemo s našom državom tamo gdje joj je i mjesto, to jest u blizini razvijenih zemalja iz Europske unije.

Venera Popescu, zastupnica makedonske manjine:

Zahvaljujem na pozivu i uputila bih odmah na početku jednu poruku vašoj zajednici. Smatram veoma važnim da u Parlamentu imate jednoga čovjeka kojega bih karakterizirala s dvjema riječima: poštenje i mudrost. Predsjednik i zastupnik Gera je moralan, srčan i sposoban čovjek, nekonfliktna osoba, što je u Parlamentu i u ovom okrutnom svijetu veoma važno. Bit ću izravna i reći da se moraš neprestano boriti za svaki novčić kojega doneseš u zajednicu. Vaš predsjednik je svojim

stavom stigao biti tajnik skupine zastupnika nacionalnih manjina u Parlamentu, a ja se time ponosim. Isto tako, član je u dva veoma važna Odbora, Odbor za europske poslove i Odbor za prijevoz, veoma je impliciran u svemu što radi, dolazi u Parlament kao na posao i odsutan je samo kad ima rad u zajednici. Svaki put sam mu tražila savjet.

Želim da budete mudri u aktivnostima koje poduzimate i birate mudro jer bi bilo žalosno kad bi jedna zajednica nestala zbog nedostatka novčanih sredstava i sitnih unutrašnjih interesa. Imate izvanredno kulturno nasljedstvo, jedinstveno u svijetu, mogla bih reći, i želim vam da ga nosite i promovirate u budućnosti s mnogo uspjeha.

Paul Chioncel, prorektor Sveučilišta Eftimie Murgu:

Prisutan sam danas ovdje u dvostrukom svojstvu, kao predstavnik ričičkog Sveučilišta i kao predstavnik njemačke manjine iz planinskog Banata. Poštovani predsjedniče, poštovani župane, poštovani pozvanici: Uvijek se veli da je Banat općenito, a planinski Banat posebno etalon suživota i model za cijelu Europu. Svaki put se velelo da je ovo naše usko područje zapravo Europa u minijaturi. Želim da iskustvo i stvarnost koju smo doživljavali na ovom području tijekom stoljeća budu primjer kojega moramo pratiti. Naš višestoljetni skladni suživot na ovom prostoru mora se nastaviti i u budućnosti, a ja smatram da se nalazimo na ispravnom putu. Vama osobno i zajednici koju predstavljate želim i nadalje puno uspjeha, želim da budete i u budućnosti primjer manjinskim zajednicama iz planinskog Banata.

Predsjednik UDMR u Ričici, Mihaly Balint:

Donosim vam pozdrav mađarske etnije iz ovog područja, zajednice kojoj prijeti nestanak. Sa žalošću moram reći da starimo, a nemamo mladež kao što ima hrvatska zajednica.

Konzultirao sam nedavno dokumente vremena i ostao sam zapanjen kad sam naišao na jednu vijest. Naime, u 18. stoljeću Karaševo je bilo treće mjesto iz Banata po broju stanovnika, nakon Temišvara i Karansebeša, vaši predci su vrijedni svake pohvale.

Ja vam želim da i nadalje očuvate jezik, tradiciju i običaje jer kad bi nestale ove vrijednosti onda bi nestala i etnija. Želim vam uspješnu 9. Konferenciju.

„PRIMĀVARĀ CULTURALĂ GERMANĂ LA REȘIȚA”

↑ n perioda 5-8 mai, la Reșița s-a desfășurat cea de-a II-a ediție a Simpozionului internațional „Minoritatea germană în sud-estul și estul european: Împreună pentru Casa Europei”, eveniment inclus în ciclul de manifestări „Primăvară culturală germană la Reșița”, ediția a XVII-a. Evenimentul a cuprins o sesiune de prelegeri susținute de participanți din Ucraina, Slovenia, Ungaria, Serbia și Croația, dar

și lansări de carte, expoziții de artă plastică și recitaluri de muzică clasică. Au participat delegații din Europa, precum și oameni de cultură din întreg Banatul.

Marți, 7 mai, în cadrul excursiei organizate în Banatul Montan pentru participanții la simpozion, a fost vizitat și sediul central al Uniunii Croaților din România, aflat în Comuna Carașova, județul Caraș-Severin. Vizita a avut loc în cadrul bunelor relații

dintre Uniunea Croaților din România și Forumul Democratic al Germanilor din Județul Caraș-Severin.

Evenimentul a fost organizat de Forumul Democratic al Germanilor din Județul Caraș-Severin și Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița, cu sprijinul Secretariatului General al Guvernului României - Departamentul Pentru Relații Interetnice, București și Landul Carintia, Austria.

Maria Giurchița

BIRANJA ZA EUROPSKI PARLAMENT

U nedjelju 26. svibnja Rumunji su u velikom broju izašli na biranja za Europski parlament. Izlaznost birača na izbore je iznosila 51%. Pored 32 političara koji će državu reprezentirati u Eurpskom parlamentu, birači su se masovno izjasnili i oko referenduma o justicijskim temama. Prema službenim rezultatima BEC-a najviše je glasova osvojila Liberalna stranka, odnosno PNL – 26,35%, zatim PSD – 23,16%, USR – PLUS – 21,24%, Pro România – 6,77%, UDMR – 6,19%, PMP – 5,64%.

I u Hrvatskoj su u nedjelju 26. svibnja održani izbori za zastupnike u Europskom parlamentu, a prema službenim rezultatima Državnog izbornog povjerenstva HDZ i SDP osvojili su po četiri mandata, dok su po jedan mandat osvojile liste Mislava Kolakušića, Hrvatskih suverenista,

Živog zida i Amsterdamske koalicije.

U Europski parlament idu sljedeći kandidati: Karlo Ressler, Dubravka Šuica, Tomislav Sokol, Željana Zovko (HDZ). Biljana Borzan, Tonino Picula, Predrag Fred Matić, Romana Jerković (SDP), Ruža Tomašić (Hrvatski Suverenisti), Mislav Kolakušić (Nezavisna lista Mislava Kolakušića), Živi zid (Ivan Vilibor Sinčić), Valter Flego (Amsterdamska koalicija).

Izlaznost birača na izbore u Hrvatskoj je bila gotovo 30%, što bi značilo da gotovo dvije trećine građana nisu izašle. S druge strane, Europski parlament je priopćio da je izlaznost na europskim izborima bila najveća u zadnjih najmanje 20 godina i da, prema prvim podacima, iznosi blizu 51 posto. Ti podaci su se odnosili samo na 27 zemalja EU-a, ali ne i Veliku Britaniju.

Ivan Dobra

PE APE SĂLBATICE!

Cu o săptămână înainte de Paște, familia mea a plecat în România, iar eu am fost nevoit să mai rămân în Austria câteva zile în plus, din cauza unei urgențe la firma unde lucrez.

Astfel am avut parte de un sfârșit de săptămână singur printre străini și departe de casă, de pe urma căruia am profitat din plin, făcând o ieșire la un pescuit de crap, pe ape sălbătice, lângă granița cu Slovenia.

Un loc frumos și de poveste, cu un lac imens, aprovizionat cu două râuri care se scurg în acesta și câteva bălți pline cu pești și ape adânci, dar și cu foarte multă vegetație. Un fel de minideltă. Plănuisem această ieșire la pescuit până la cel mai mic detaliu, cu câteva zile înainte de plecare, de frică să nu uit ceva important acasă, fără de care această aventură să devină imposibilă. Am plecat cu noaptea în cap, în speranța ocupării vreunui loc mai bun de pescuit și cât mai prielnic pentru campare cu mașina, având în vedere faptul că urma să înnoptez pe malul unui lac necunoscut. Am ajuns dimineața devreme în jurul orei 7:00, am plătit cotizația pentru pescuit, după care am plecat în căutarea unui loc propice pentru tabără, unde urma să-mi petrec următoarele 24 ore pe malurile unor ape sălbătice, încă necunoscute mie.

Odată ajuns pe malul bălții, primul lucru, și foarte necesar în astfel de cazuri, a fost să momesc locul unde urma să pescuiesc cu nadă din belșug. O nadă făcută de mine cu o zi înainte: făină de porumb și făină de grâu, amestecată cu miere și usturoi pisat, care după părerea mea este cea mai eficientă nadă pe ape necunoscute și sălbătice. Am făcut bulgări mari cât pumnul, în care am adăugat viermuși de carne, râme roșii și boabe de porumb și pe care le-am aruncat la câțiva metri distanță de malul apei, fix în locul unde urma să pescuiesc și să-mi lansez lanselele cu momeli, care mai de care mai spectaculoase, începând de la boiles, pops-upuri, migdale, nuci, etc, până la viermuși de carne și boabe de porumb înmuiate în lapte cu bere săptămâni întregi și care put insuportabil, dar, care s-au adevărat a fi, de această dată, cele mai eficiente.

După ce mi-am instalat tabăra unde urma să pescuiesc, am lansat două bețe la montură fixă, una dintre ele cu montură simplă (coșuleț cu nadă și cârlig umplut cu boabe de porumb), iar pe al doilea boiles plutitor cu aromă de cireș și arahide. Ambele bețe erau montate pe senzori cu telecomandă, astfel încât puteam să-mi văd liniștit de grija ta-

beriei, pregătirea prânzului, dar și, de ce nu, de o dușcă zdravănă de țuică din Carașova. Între timp, la prima lansetă am avut parte de primele atacuri care s-au soldat cu primele capturi ale zilei. Capturi frumoase, cu doi crapi frumoși și trei plătici de dimensiuni considerabile, pe care i-am eliberat numaidecât. Deși aveam voie să retin peștii prinși, am simțit că nu sunt peștii mei, după care am străbătut atâția kilometri cu mașina, chiar dacă unii treceau pragul de 3 kg. Pe la orele prânzului s-a întetit vântul și a început ploaia de primăvară, iar peștii au încetat să mai fie activi, fapt care m-a determinat să-mi scot bețele din apă, să mănânc ceva și să-mi pregătesc locul cu nadă pentru pescuitul de seară. Am mâncat și am și reușit să adorm aproximativ o oră, două. Iar după orele 17,00 mi-am reluat activitatea de pescar și la propriu și la figurat, cu forțe noi. Am lansat ambele lansele în locul unde urma să pescuiesc, și mi-am deschis numaidecât o bere, proaspăt scoasă din malul lacului, unde a stat la răcoare încă de la orele dimineții.

După numai câteva minute bune am avut parte de atacuri năpraznice din partea peștilor la ambele bețe. Cu greu am făcut față asalturilor furibunde și spontane, la care nu mă așteptam, pentru a le putea răspunde cu contre. Am prins doi crapi foarte frumoși, de aproximativ 4,5 kg și 6,5 kg, pe care i-am reținut, ambii prinși la bobită de porumb. Am mai prins 6-7 plătici printre care și doi carași. Iar după acest recital, cu o activitate hotărâtă din partea peștilor, care nu a durat mai mult de două, trei ore, am decis să-mi scot bețele din apă și să mă liniștesc puțin. Am aprins focul, lămpile cu gaz și toate necesare pentru o iluminare decentă a taberei unde urma să-mi petrec noaptea.

Imediat după lăsarea întinericului, am trecut la pregătirea cinei, aveam ceva frigărui din carne de miel, mujdej de usturoi și pâine prăjită pe grătar. Lângă lumina focului m-am delectat cu o cină copioasă și bere rece, după care m-am dus la culcare, mulțumit în adâncul sufletului și beat de fericire de această minunată zi cu rezultate foarte bune la pescuit, petrecută pe malul unui lac sălbatic și necunoscut. Iar ca pescar hoinar ce sunt, nu-mi rămâne nimic altceva de făcut, decât să visez în continuare la marea captură.

Petru Milos

Aledin Amet, državni tajnik u Odjelu za međuetničke odnose Rumunjske vlade.

Pozitivno sam bio iznenađen kad je moj prijatelj i kolega Gera evocirao jedan tragični trenutak za tatarsku zajednicu. 18. svibanj 1944. označava crnu stranicu po tatarsku zajednicu, to je datum kad je jedno čitavo stanovništvo iz Krimeje, tatarsko stanovništvo, bilo podignuto i deportirano u neprijateljska mjesta iz bivšeg Sovjetskog Saveza. Otprilike 400.000 ljudi u jednom danu je deportirano u neprijateljska mjesta iz Sibira i Uzbekistana, a skoro polovica ih je umrla u transportnim vagonima u samo jednom danu. Zato i povijest govori o ovom danu kao o crnoj stranici u povijesti čovječanstva.

Damo i gospodo, jedan značajan američki naučnik znao je reći da preferira ići po tami s prijateljima nego po svijetlu s neprijateljima. Ja vam mogu reći da idem s vama, prijateljima, po svijetlu. Došao sam danas u Karaševu da bi istaknuo kako ste veoma važna zajednica koja je sačuvala identitet, čuva ga u pozitivnom smislu, na jedan izvanredni način jer u prvom redu čuva ono što ima najvažnije jedna etnička zajednica, maternji jezik. Uvijek sam invocirao ovu činjenicu, svakom prilikom, posebice prilikom mnogobrojnih susreta s tatarskom manjinom čiji sam pripadnik. Svaki put sam naglašavao da bogatstvo jedne zajednice stoji u očuvanju lingvističkog identiteta. Maternji jezik je osnovni element, blago, zlato svake manjine. Hrvatski jezik mora postojati ovdje u Rumunjskoj, ovdje gdje ste vi donijeli duhovne elemente neprocijenjive vrijednosti, a mi u Odjelu za međuetničke odnose smo upoznati s ovim činjenicama, podržavamo ove istine i pružamo vam potporu da ih nadalje čuvate i promovirate.

Gospodin Gera je naš prijatelj, prije nego

što je zastupnik ili predsjednik, on je naš prijatelj. Čovjek kojega izuzetno cijenim i to vam tvrdim s čitavom iskrenošću. Prije dvije godine sam sudjelovao na manifestaciji namijenjenoj hrvatskoj Gimnaziji u Karaševu i istaknuo sam s tom prilikom da bih bio ponosan kad bi kao pripadnik hrvatske manjine imao ovakvog zastupnika i predsjednika. Danas vam tvrdim da bi bio veoma ponosan kad bi imao ovakvog zastupnika i predsjednika.

Postoji i sa strane središnjeg tijela, odnosno Odjela za međuetničke odnose Rumunjske vlade, jedna poruka solidarnosti, jednostavna i prijateljska, koja potvrđuje postojanje veza između etničkih zajednica i našega Odjela. Svaki put sam rekao da rumunjska država nam je pružila mogućnost da

se identitarno i legislativno odvijamo. Prije trinaest dana bio sam u Constanți da bi celebrirali važan događaj po tatarsku manjinu, riječ je o danu tatarskog jezika. U jednoj mjeri nakon 2010. godine, kad je izašao ovaj zakon u Rumunjskoj, pojavili su se mnogi zakoni koji su imali istu suštinu, odnosno celebri-ranje maternjeg jezika. Postoji legislativna otvorenost sa strane rumunjske države, a vi mi slobodno pokažite jednu europsku državu koja dozvoljava ovaku veliku legislativnu

otvorenost prema manjinama ili im pruža ovakvu materijalnu pomoć. Živimo u pragmatičnom svijetu i ništa se ne može napraviti bez materijalne potpore sa strane rumunjske države. Moramo voditi računa o svim ovim stvarima i konstatirati kako se uistinu nalazimo u regiji koja može biti model Europi kad je riječ o promicanju identiteta nacionalnih manjina.

Dolazim iz područja sa sličnom etničkom koncentracijom stanovnika kao u vas, iz Dobrogeae, o kojoj je naš veliki povjesničar Nicolae Iorga rekao da je lijepa strana Orijenta. Raduje me kad vidim da međusobno govorite na materinskom jeziku i istodobno izvrsno govorite rumunjski jezik. Naša je dužnost da učimo rumunjski jezik, jezik našega srca, dok je maternji jezik onaj na kojim sanjamo i kojega ne trebamo zaboraviti jer nam donosi toliko radosti. Ono što vi radite ovdje, sve ove akcije različitog karaktera, upravo vam pomažu da sačuvate i afirmirate identitet u uvjetima u kojima rumunjska država vam pruža ovu mogućnost. Još vam jednom zahvaljujem svima vama!

Ivan Dobra

OLIMPIJADA U GRADU POEZIJE I KULTURE

Početak svibnja, od 2. do 5., u gradu Iașiju održana je osamnaesta po redu državna olimpijada iz hrvatskoga jezika i književnosti.

Iași, drugi grad po veličini u Rumunjskoj, povijesni, kulturni gospodarski i sveučilišni centar istočnog dijela naše države, nema koga nije očarao. Moglo se to vidjeti po mnoštvu slika koje su naši učenici i nastavnici napravili i stavili na internetske mreže. Sadašnji je Iași savršeni spoj bogate povijesti i kulture i modernih zgrada, tehnologije i svega novoga.

katedrala modernog okruglog izgleda. Spomenuli samo nekoliko od znamenitosti ovoga grada, koje su naši učenici imali prilike vidjeti povodom olimpijade.

A spomenuti svakako treba i poznati restoran Bolta Rece, u kojem su znali dolaziti svi poznati pisci, a posebno Mihai Eminescu i Ion Creanga, restoran u kojem su naši učenici ručali odmah po dolasku u Iași, zahvaljujući brizi ZHR-a.

Nr. crt.	Numele si prenumele elevului	Județul	Localitate de domiciliu elev	Școala de proveniență	Clasa	Profesorul pregătitor	Nota obținută	Premiul
1	Butăriță M. Anamaria	Caraș-Severin	Clocotici	Școala Gimnazială Clocotici	VII	Lucacela B. Marian	9,9	I
2	Bunea M. Martina Anamaria	Caraș-Severin	Rafnic	Școala Gimnazială Lupac	VIII	Lucacela G. Marian	9,8	I
3	Catici L. Diana Maria	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	IX	Dogariu Maria	9,8	I
4	Pozderca G. Marta	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	XII	Miștoiu Alina	9,9	I
5	Turkalj J. Mateja	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	VII	Dogariu Maria	9,6	II
6	Păuță P. Petru-Deyan	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	VIII	Miștoiu Alina	9,7	II
7	Lucacela P. Bianca-Marica	Caraș-Severin	Rafnic	Școala Gimnazială Clocotici	VII	Lucacela B. Marian	9,5	III
8	Luchici N. Draghița-Daiana-Nicole	Caraș-Severin	Rafnic	Școala Gimnazială Clocotici	VII	Lucacela B. Marian	9,5	III
9	Banac M. Nicoleta Milița	Caraș-Severin	Rafnic	Școala Gimnazială Lupac	VIII	Lucacela G. Marian	9,6	III
10	Cerveniac M. Ateya	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	XII	Miștoiu Alina	9	III
11	Tincul I. Ana Maria	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	VII	Dogariu Maria	8,5	Mentțiune
12	Moldovan M. Marian	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	VIII	Miștoiu Alina	8,5	Mentțiune
13	Țăran M. Emilia Milena	Caraș-Severin	Carașova	Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova	VIII	Miștoiu Alina	8,7	Mentțiune

Iași je gospodski grad, grad kulture i poezije. Grad u kojem se u Parku Copou nalazi lipa nacionalnog pjesnika Mihaja Eminescua, grad muzeja, antikvarijata, kazališta. A ponajprije je grad studenata, mladih i inventivnih mozgova. Prekrasne obnovljene palače, zgrada prestižnog sveučilišta Al. I. Cuza i najstarije kazalište u državi samo su neka od znamenitosti ovoga grada.

No Iași je poznat i kao veliko vjersko središte i vrlo značajno hodočašničko mjesto u Rumunjskoj. Ima preko 50 značajnih pravoslavnih crkava. Najznačajnija je Saborna crkva Mitropolije Moldavske, u koju su u 18. stoljeću iz Carigrada (današnjeg Istanbula) prenijete moći svete Paraskeve, poznate i kao svete Petke. Svake godine u listopadu deseci tisuća vjernika hodočaste ovoj svetici.

U Iașiju je i središte katoličanstva sjeveroistoka Rumunjske. Ovdje se nalazi Katolička bogoslovija. Posebno je impozantna velika katolička

Drugi je dan po dolasku bio predviđen za pisanje pismenog rada, koji se sastojao od tri dijela: gramatički dio, književnost i pisanje sastava ili eseja. Ove su godine vrlo dobre radove napisali učenici svih razreda, iz svih naših škola. Uočen je znatan napredak u poznavanju gramatičkih pravila kao i u pisanju opsežnijih radova iz književnosti. Dobri su radovi iz književnosti očit rezultat čitanja školske lektire, dubljeg proučavanja književnih djela i razdoblja, ali i sposobnosti uspoređivanja s književnim djelima rumunjske i drugih stranih književnosti. A to se postiže redovitim čitanjem književnih djela. Tako se obogaćuje i rječnik, ideje i sposobnost uspoređivanja s djelima iz drugih svjetskih književnosti. U tom smislu, u Karaševu učenici imaju na raspolaganju opsežnu knjižnicu i knjižničara, gospodina Jakoba Domaneanta koji će ih rado uvesti u svijet knjiga. Opširno znanje, toliko potrebno danas unatoč tehnološkom napretku, postiže se prije svega marljivim radom i knjigom u ruci. Škola je vrijeme kada se tome i treba posve-

CROATIA I VOINȚA U FINALU KUPA

Nakon što je prošle godine Croatia iz Klokotiča pobijedila Viitorula iz Caransebeša u finalu županijske faze rumunjskog kupa i osvojila prestižni trofej, ove pak godine ćemo u finalu istog natjecanja imati dvije „čiste“ hrvatske momčadi, odnosno Croatiu iz Klokotica i Voințu iz Lupaka.

Prošlogodišnji pobjednik je ponovno izbio finale kompeticije nakon što je u četvrtak 16. svibnja pobijedio na sintetičkom igralištu u Valea Domanului iz Ričice AS Oravița s rezultatom 3-0, u utakmici u kojoj je briljirala cijela klokotička momčad, a posebno dvostruki strijelac Dănuț Ifca te obrambeni igrač Nicolae Țundrea, čiji je zgoditak u drugom poluvremenu smanjio neizvjesnost utakmice i odlučio pobjednika dvoboja. Samo dan prije klokotičke veličanstvene pobjede, finale

Karaš-severinske županijske faze rumunjskog kupa izborila je i veoma moćna Voința, ona druga nogometna momčad iz Lupačke općine, nakon što je u polufinalnom dvoboju pobijedila bez većih problema lanjskog finalistu Viitorula iz Caransebeša s rezultatom 2-0, zgodicima Cristiana Pope u prvom poluvremenu i Alexandra Avramovicia u drugom poluvremenu.

Spomenimo samo da je prošlogodišnji lanjski poraz u finalu kupa od Croatie toliko teško pao igračima Viitorula, da su oni veoma nesportski odbili primiti medalje za igranje finala. Sada su ispali nešto ranije, tako da se mogu mirnije koncentrirati na nekoliko preostale utakmice i eventualno zakomplicirati Voinți put prema trećoj ligi.

Veliko hrvatsko finale rumunjskog kupa ili finale lupačke općine između branitelja naslova Croatie Klokotič i Voințe iz

Lupaka, momčadi koja će i ove godine najvjerojatnije izboriti doigravanje za ulazak u treću rumunjsku ligu, odigrat će se 5. lipnja na istom igralištu gdje su odigrani i polufinalni susreti. Bez obzira na rezultat, već sada možemo reći bez straha da ćemo pogriješiti, kako će trofej pobjednika županijske faze rumunjskog kupa ostati u karaševskoj zajednici zahvaljujući ovim lijepim nogometnim ekipama iz lupačke općine, to jest Croatiji iz Klokotiča i Voinți iz Lupaka.

Ivan Dobra

SVIBANJ, MJESEC MARIJE

Svibanj, peti po redu mjesec u gregorijanskom kalendaru, prvi je pravi proljetni mjesec. U hrvatskom jeziku ime je dobio po biljci svib, a stari Hrvati zvali su ga još i filipovčak, rožnjak i sviben. U mnogim je jezicima ime dobio od latinskog Maius, pa tako i u Rumunjskoj.

Baš kako i priliči pravom proljetnom mjesecu, količina sunčevog zračenja u svibnju obično je veća od one u travnju, iako ovogodišnjem svibnju je karakteristično značajno zahlađenje i česte kiše.

Međutim, za mjesec svibanj s pravom se može reći da nas neprestano upućuje na novi život. Proljeće je. Zelenilo i cvijeće otkrivaju lijepu stranu života. Nije zato čudno da je ovaj mje-

sec posvećen majkama, a na osobit način u tradiciji kršćanstva, osobito Katoličke crkve, to je mjesec posvećen jedinstvenoj majci, blaženoj Djevici Mariji. Jednostavno ga nazivamo Marijinim mjesecom.

„Mjesec svibanj nas potiče misliti i govoriti na poseban način o njoj“, tvrdio je papa Ivan Pavao II. na početku sveopće audijencije na početku mjeseca svibnja 1978. godine. „U biti, ovo je njezin mjesec. Tako, dakle, vrijeme liturgijske godine zajedno s ovim mjesecom zovu i pozivaju naša srca otvoriti se prema Mariji na poseban način“, naglasio je papa Ivan Pavao II.

Stoga nas bogata kršćanska tradicija poziva da tokom svibnja naš odnos i ljubav prema Mariji kao Majci Kristovoj i našoj učinimo bogatijim, stvarnijim, konkretnijim, a to se može ostvariti molitvom i dobrim djelima.

Ivan Dobra

VLČ. MARJAN TJINKUL O LUPAČKOJ CRKVI

Župa Lupak je osnovana 1789. godine. Prije toga djelovala je kao kapelanija Karaševa.

Tada je bila u Lupaku neka drvena crkva, smještena kod Tlve. Ova današnja crkva počela se graditi 1840. godine i dovršena je nakon četiri godine. Arhitekt joj je bio

iz Oravice. Nakon što je postala samostalna župa, Lupak je imao razne župnike. Znam da je 1804. godine neki franjevac frater držao župu, nakon čega su franjevci otišli, zamjenivši ih, za kratko, isusovci. Poslije isusovaca su došli svjetovni svećenici iz Čenadske biskupije, koja je sad postala Temišvarska biskupija. Oni su bili raznih narodnosti: Česi, Slovaci, Mađari i Nijemci.

Za vrijeme komunizma bilo je malo svećenika. Do pedesetih godina župu je držao župnik Gephard, koji je otišao u Rekaš. Poslije njega došao je neko vrijeme umirovljenik Kakoš, a od toga vremena sve do 1974. je o Lupačkoj župi brinuo svećenik Husztik. Njemu je tada pripalo čak četiri sela: Klokotič, gdje mu je bila župa, Lupak, Vodnik i, nešto kasnije, Ravnik. Bilo je teško s prijevozom tada. On je bio primoran pješati od sela do sela i, nažalost, tek je jednom u mjesecu stigao održati misu u tim selima.

Ja sam, dakle 1974. godine bio zaređen. Bio sam imenovan za kapelana u Novom Aradu. Neki su se mještani iz Lupaka žalili biskupu što ovdje već dugo nema župnika i molili su ga da tu situaciju popravi. Onda me je tadašnji generalni vikar Konrad Kernweiss pozvao u Temišvar, poništio mi je dekret i poslao me ovamo. Bio sam mlad i bez iskustva na administrativnom planu i došao sam u jedno mjesto gdje već 28 godina nije bilo

stalnog svećenika. Tada je župa Lupak imala oko 1300 duša. Ravnik je u to doba bila posebna župa sve do 1926. , a svećenik je bio dr. Aleksandar Berković. On je poslije otišao u mirovinu u Keču i meni je, onda, pripala i njegova župa. U Ravniku je tada bilo preko 700 duša.

Uz crkvu je naš narod opstao više od 600 godina ovdje. Bila su teška vremena, kada smo se borili protiv mađarizacije i opstali. Ali sada, bojim se da će nas ova mobilizacija po svijetu uništiti. Ja sam u siječnju napravio jednu statistiku jer nam je trebala za biskupiju. Od nekadašnjih 1300 ljudi, u Lupaku još ima 378 što stalno žive ovdje, od kojih 38 djeteta do petnaest godina. 84 djeteta koji pripadaju lupačkoj

župi žive vani. Takve situacije javljaju se u svim našim selima, bez izuzetaka. Zamislite da ću ove godine imati osam vjenčanja u župi, od kojih samo jedan par živi tu. Ostali će doći sa zapada na zakanom roku za vjenčanje, jer na zapadu rade i žive. Imat ću šest krštenja ove godine, ali samo jedno dijete je doma. Također, pripremamo se za Prvu pričest i samo šest djeteta mi dolaze redovito na pripreme. Ostala tri će doći na probe tjedan dana prije Prve svete pričesti, jer žive van Rumunjske.

Situacija je jako teška i mislim da će sve gore postati. Danas, u većini kuća žive djedovi i bake, a svi ostali žive van države. Ja stalno govorim vjernicima na božićnim i uskršnim misama da badava grade velike kuće jer to će sve ostati onima iz trećeg svijeta. Oni će doći kod nas, kako smo i mi neki put došli ovamo. Ovo će sve ostati prazno!

Daniel Lucacela

titi kako bi učenici na vrijeme stekli one vještine i sposobnosti koje će im biti potrebne kasnije za vrijeme studija a zatim i prilikom zapošljavanja. Svaki je učenički pisani rad ogledalo njegovog znanja,

njegovog poznavanja književnosti i jezika, njegove kreativnosti i izražavanja. Svaki se od tih aspekata ocjenjuje i ima svoj udio u konačnoj ocjeni. Stoga svima koji su sudjelovali na ovogodišnjoj olimpijadi želimo nadalje puno poleta u usvajanju novih znanja i čitanju novih knjiga koje će ih obogatiti u svakom pogledu i pomoći dalje u životu.

A osim čestitanja svim sudionicima na os-

vojenim nagradama treba zahvaliti i čestitati svim profesorima hrvatskog jezika koji su pripremali naše učenike: prof. Mariji Dogariu, prof. Alini Mistoiu, prof. Marijanu G. Lucacela, prof. Marijanu B. Lucace-

la te učiteljici Beta Verici, iz Klokotiča, koja je pratila učenike. Također i svim učiteljicama i odgojiteljicama i odgojiteljima koji podučavaju hrvatski jezik u nižim razredima. Anamaria Butăriță iz Osnovne škole Klokotič, Anamaria Martina Bunea iz Osnovne škole Lupak, Maria Diana Catici iz Dvojezične gimnazije Karaševo i Marta Pozderca iz Dvojezične gimnazije Karaševo osvojile su prva mjesta na Državnoj olimpijadi i njima pripadaju posebne čestitke. Zahvaljujemo rukovodstvu

ZHR-u, posebno zastupniku g. Slobodanu Gheri, na osiguranom prijevozu i svim ostalim detaljima za koje su se ovaj put pobrinuli naši brižni vozači, g.Đuređ Ifca i g. Ivan.

Svima želimo puno uspjeha na nadolazećim provjerama krajem školske godine i vidimo se sljedeće godine!

Maria Lațchici

LJUBAV I CRKVA

Ljubiti? Da. Ali što to sve znači? Svi nekoga ljubimo. Da li to znači ostvarivanje Isusovog zahtjeva i zahtjeva same ljudske naravi? I u ovome se pokazuje stanje naše ljudske naravi. Čeznemo za ljubavlju i s mukom ju ostvarujemo. Čovječanstvu najviše nedostaje ljubavi. S druge strane, kad ne bi nedostajalo ljubavi ne bi nam ništa nedostajalo. Radi manjka ljubavi nedostaju nam i druge stvari. Materijalija u svijetu ima dovoljno, ali zato što nema ljubavi, nema ni kruha ni hrane za sve ljude.

Liječenje čovječanstva Isus izvodi kroz ljubav. On je donosilac i glasnik ljubavi. Samo ljubav može preporoditi čovjekovo srce. Čovjek čovjeka treba kao brata, a poslije se izrodi u neprijatelja. Neprijateljstvo je očito čovjeku prirodno i protiv samoga njega. To je posljedica nekog iskonskog promašaja unutar čovječanstva. Svi smo inficirani razdvojenostu u sebi, bolešću bratstva i prijateljstva, mukom humanog rada, pa i problematikom unutar braka. Sve bi ovo trebalo biti harmonično, i svi za tim čeznu, a ipak ne uspijevaju. Čovjek toga treba postati svjestan. Ljubav je božanski dar koji je ponuđen svakom čovjeku,

a na nama je da li ga prihvaćamo ili se blokiramo. Koliko god ljudi žudili za ljubavlju ipak se straše ljubavi. Osobito se straše ljubavi koja se predaje drugima. Isus uči svoje učenike ljubavi koja se prenosi na druge.

To je ljubav predavanja i umiranja za druge. Ljubav kakvu daje Isus jest stvarnost koja nadmašuje granice među ljudima, ideologijama, pa i religijama. Ljubavi je protivna svaka suprotstavljenost, osobito isključivost. Isusova ljubav nije neki sentiment. Ona je dinamika, ili rečeno tehničkim rječnikom, ljubav je božanska energija koja unosi u ljude i svemir harmoniju i ispunjenje. Uza sve što se opredijele za isti cilj, taj cilj ipak ostaje neostvariv ako među ljudima nema ljubavi. Tako je u svijetu, tako je i u kršćanstvu, odnosno Crkvi. Bez ljubavi, osobito je neostvariv kršćanski cilj. Nema preobraženja svijeta bez unutarnje i istinske ljubavi.

Ljubav je božanska vatra koja preobražava ljudske duše. Više puta i na više načina Isus upozorava svoje sljedbenike da je bit njegova života i njegove poruke ljubav. To se vidi iz svakog Isusovog čina. Tko je imao ili tražio ljubav taj je razumio Isusovu poruku. Tko je povjerovao ljubavi taj je pošao za Isusom.

Dr. theol. Davor Lucacela

VLČ. PETAR REBEDŽILA O KARAŠEVSKOJ CRKVI

Prije ove crkve bile su još druge drvene crkve.

Za vrijeme turske okupacije nisu se gradile crkve od kamena ili cigle. Nakon što su Turci bili zgonjeni iz Banata od princa Eugena Savojskog, onda su tek naši počeli graditi ovu današnju crkvu.

Najzaslužniji za podizanje ove crkve jest bosanski isusovac Mihovil Lovinić, koji je čuo o nama i koji je tražio da kao svećenik dođe tu, kod nas. Crkva u Karaševu počela je da se gradi godine 1720. Ta prva etapa izgradnje trajala je svega šest godina, a isusovac Lovinić je radio s vjernicima svaki dan na podizanju crkve. U tih šest godina izgradio se središnji dio današnje crkve.

1760. podignuo se drugi dio crkve – sakristija. To su izgradili franjevci.

1800. godine započeli su radovi na tornju crkve, koji je također bio izgrađen u trima etapama. U prvoj fazi digli su toranj sve do krova, a onda, 1809. godine, su prestali zbog nestašice, zbog neprilika s Napoleonovim ratovima, politikom i burnim vremenima koji su tada vladala Europom. Druga faza je počela 1828. Tada su toranj podigli do sata i tek 1853. godine, dakle u trećoj etapi, uspjeli se pokriti crkvu.

To bi značilo da je naša crkva bila građena tijekom 133 godina. Dakle, izgradnju crkve započeli su isusovci, nastavili su je franjevci, koji su bili redovnici ovdje sve do 1800. godine i dovršili su je svjetovni ili diecezanski svećenici.

Po našim dokumentima crkva je već 1333. godine zapisana kao župa. Naš narod je zasigurno bio već ranije tu, jer župa ne može samo od sebe

da se ustanovi ili da se osniva tek tako, od danas do sutra. Sigurno mi nismo došli iz samo jednog mjesta, već iz više njih. Tu mislim na Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu, jer otuda smo mi imali svećenike i redovnike. Govori se da smo tu došli

s biskupom, s franjevcima i da je nas bilo oko 20 tisuća. Glavno je da smo bili dosta mnogo kada smo ovdje stigli. Neki smatraju da smo mi bili Srbi pravoslavci koji su postali katolicima radi boljih prilika u tadašnjoj Austro-Ugarskoj. Međutim, mi nismo imali nikakve blage veze sa srpskom crkvom, niti sa srpskim gradovima u davniini. U našoj povijesti se ništa ne spominje o tome. Dapače, naše veze su sa Sarajevom, s Višegradom (pod oltarom naše crkve pokopan je

pater Antić iz Višegrada!), također iz Dalmacije, iz Dubrovnika su nam dolazili učitelji i redovnici koji su podržavali naš identitet. U stvari nema nikakvog dokaza da imamo neke druge korijene osim hrvatskih.

Ja sam ovdje došao 2014. godine. Želja je biskupa bila da me šalje ovdje već 2008. godine, ali sam ja u to vrijeme već bio započeo obnovu crkve u Novoj Moldaviji, gdje sam bio župnik. Stoga sam ga zamolio da još malo ostanem te da privedem radove kraju. Nije ni 2014. bilo sve gotovo u crkvi u Moldaviji, ostale su još klupe da se izrade, pa još koji detalji da se dovrše, ali je biskup rekao da moram doći u Karaševu jer sam morao zamijeniti ovdašnjeg župnika Đurđa Katića, koji je tada bio bolestan i nemoćan. Za Veliku Gospu ću ispuniti pet godina od kada sam imenovan župnik u Karaševu.

Godine 2026. slavit ćemo 300 godina postojanja naše crkve i želimo je obnoviti koliko se god može, kako da se za taj događaj predstavi u najboljem stanju i ljepoti. Istina je da to zahtjeva velika sredstva, ali se mi nadamo da ćemo je uspjeti obnoviti, korak po korak, tako da naša crkva izgleda kao "mlada" Isusova za nas, da bude lijepo sređena, da bude na onoj razini koju zaslužuje.

Daniel Lucacela

VLČ. PETAR DOBRA O KLOKOTIČKOJ CRKVI

Ja sam ovdje na župi od 1990. godine. Mojoj župi spadaju tri sela: Klokotič, Ravnik i Duknjača te oko 1500 vjernika ukupno.

Klokotič je bila filijala Karaševa sve do 1789. godine i odmah nakon toga su Klokotičani izgradili malu drvenu crkvicu, župni stan i blagoslovili su novo groblje. 1843. godine započeli su izgradnju ove ogromne crkve, a radovi su trajali svega tri godine. Kada se završila ova divna crkva 1846. godine, uz pomoć biskupije, ondašnje državne vlasti i naroda, bila je posvećena od čanadskog biskupa Josipa Lonovića.

Biskup je želio posvetiti crkvu u svibnju, jer su naši stari odabrali kao zaštitnika crkve i sela svete apostole Filipa i Jakova. Zbog vremenskih neprilika toga doba ne uspije stići na blagdan spomenutih apostola, već stiže u jesen, 12. rujna, na blagdan imena Marije Djevice. Toga dana posvećuje crkvu. Od tada mi imamo dva kirvaja. Jedan je 3. svibnja kada slavimo sv. apostole Filipa i Jakova, zaštitnike naše crke, sela i sve što je naše, selsko, a drugi je na dan Marijin, kada je dan posvete crkve. Ja uvijek spominjem da je to bio divan znak, zato što mi, Karaševci, hrvatski narod, posebno štuju svetu Mariju, našu nebesku majku. To je jedan od dokaza da nas ona podržava, da je bila uz nas kroz cijelu našu povijest.

Naši stari, kada su bježali ispred neprijatelja, ispred Turaka, uzeli su sa sobom vjeru, govor i običaje i kada su stigli u ova mjesta počeli su graditi kuće, crkve, groblja i škole te su predali nama to njihovo blago: jezik, kulturu i vjeru. U crkvi se oduvijek govorilo hrvatski i zbog toga smo mi uz crkvu i dan danas, a naši mladi dolaze redovito u crkvu na svete mise. To je dokaz da se još drži i poštuje starinja, a mi se molimo da nas Bog i dalje sačuva ovdje kao narod. Nažalost, mnogo sposobni mladi odlaze danas zbog nestašica radnih mjesta. Odlaze nam cijele mlade obitelji, škole nam se zatvaraju jer nema više djece. Ako se i dalje nastavi ovaj ritam iseljavanja stići ćemo dijeliti sudbinu Nijemaca u Banatu, iza kojih su ostala prazna sela i crkve...iza kojih je ostala samo povijest.

Ja sam rodom iz Karaševa i volim napredovati u svemu što radim. Kada sam došao ovdje, zajedno s vjernicima sam započeo obnovu crkve i župe. Po mogućnosti svaki je vjernik počastio crkvi nešto, a dobili smo pomoć i od biskupije kroz svo ovo vrijeme. Stigli smo skoro sve obno-

viti u Klokotiču i Vodniku. Međutim, uvijek su se našla i skeptična pitanja vezana za ove inicijative, kao: zašto nam treba ovo ili ono? Pa, treba onima koji to žele i koristiti! Automatizirali smo zvone u klokotičkoj crkvi. Prije nam je za taj posao trebalo po pet šest čovjeka, po tri puta dnevno. Bilo je teško! Sada, kada je napravljeno, svima je dobro i drago. Poslije smo željeli staviti grijanje u crkvenim klupama. Zašto moramo i na to trošiti? – pitali su se. Sada, kada je to dovršeno, svima je ugodno u crkvi kada je vani hladno. Sada gradimo na groblju kapelu za mrtve. Zašto gradimo tamo, a ne kod crkve? – odjekuju nova pitanja. Zato što je tamo odlučila biskupija. A tako se i gradi u Europi. Bit će, vjerujte mi, korisnije za generacije koje dolaze iza nas!

Potrebno je da oni koji dolaze za nama nađu nešto korisno njima, jer nas ima sve manje i sve teže će biti naći sredstva da se sve ovo održi. I svjetovne stvari su važne. Izgradili smo župni stadion. Naši mladi igraju u četvrtoj ligi. Ovdje igraju i domaći i mladi iz drugih naših sela. Svi se družimo, veselimo i lijepo provodimo vrijeme uz sport. Imamo i aktivan glazbeni sektor, gdje smo uveli mladima sviranje tamburica. I mi, svećenici, doprinijeli smo malo u svemu tome. Neka nas sve Bog blagoslovi jer imamo sposobnu djecu, djecu voljnu učenja i napredovanja u znanje!

Zato se molim da će se naći ovdje neka nova radna mjesta za mlade koje će ih zadržati na ognjištu, da opstanemo na ovim prostorima!

Daniel Lucacela